

Верховний
Суд

Касаційний господарський суд у складі
Верховного Суду

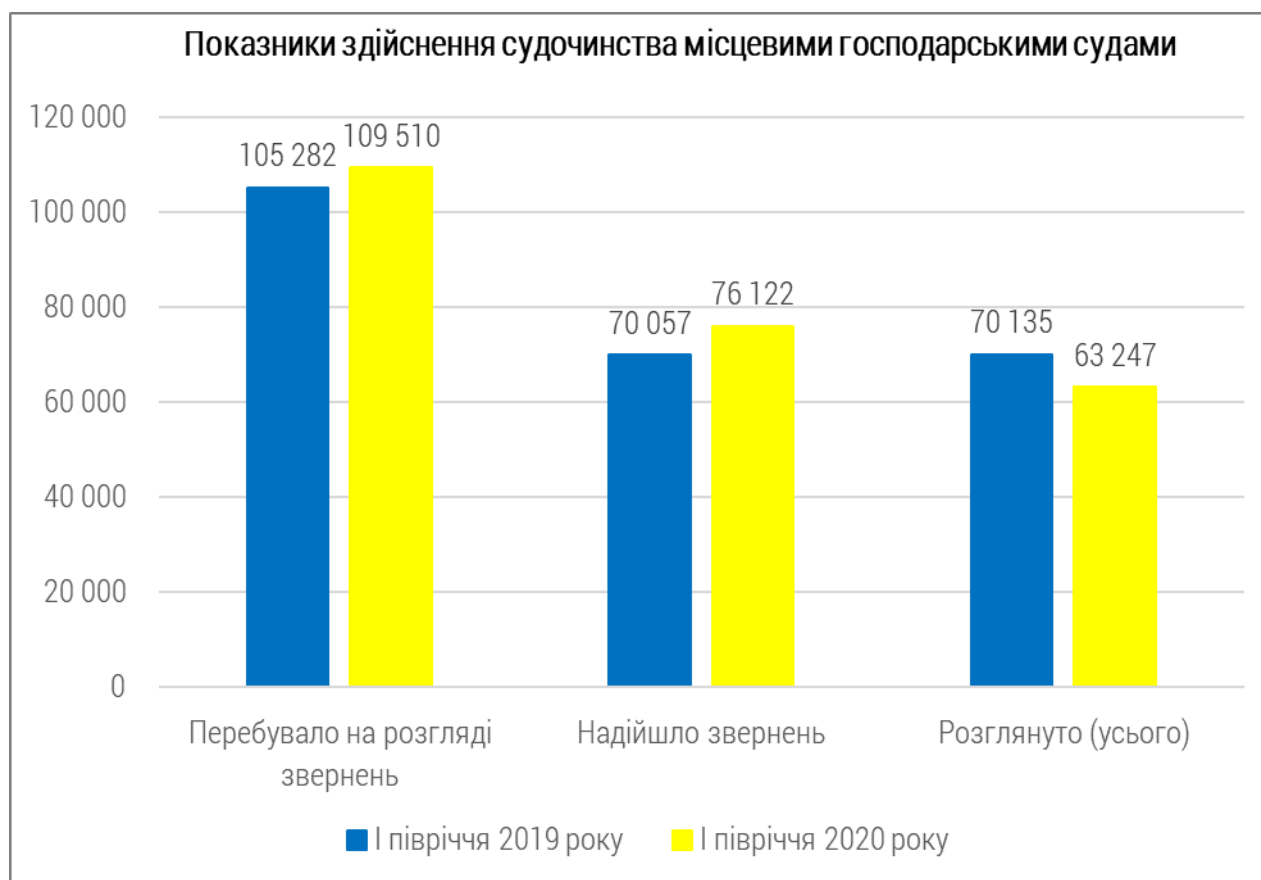
Аналіз стану здійснення правосуддя при
розгляді господарських справ у I півріччі
2020 року

ЗМІСТ

I. Інформація про роботу місцевих господарських судів _____	3
II. Інформація про роботу апеляційних господарських судів _____	7
III. Інформація про роботу Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду _____	10

I. Інформація про роботу місцевих господарських судів

У I півріччі 2020 року, незважаючи на кризові явища, обумовлені спалахом коронавірусної хвороби COVID-19 та запровадженням карантину на всій території України, **збільшилася кількість** процесуальних звернень (далі – звернення) до господарських судів у спорах, що виникли у зв'язку із здійсненням господарської діяльності.

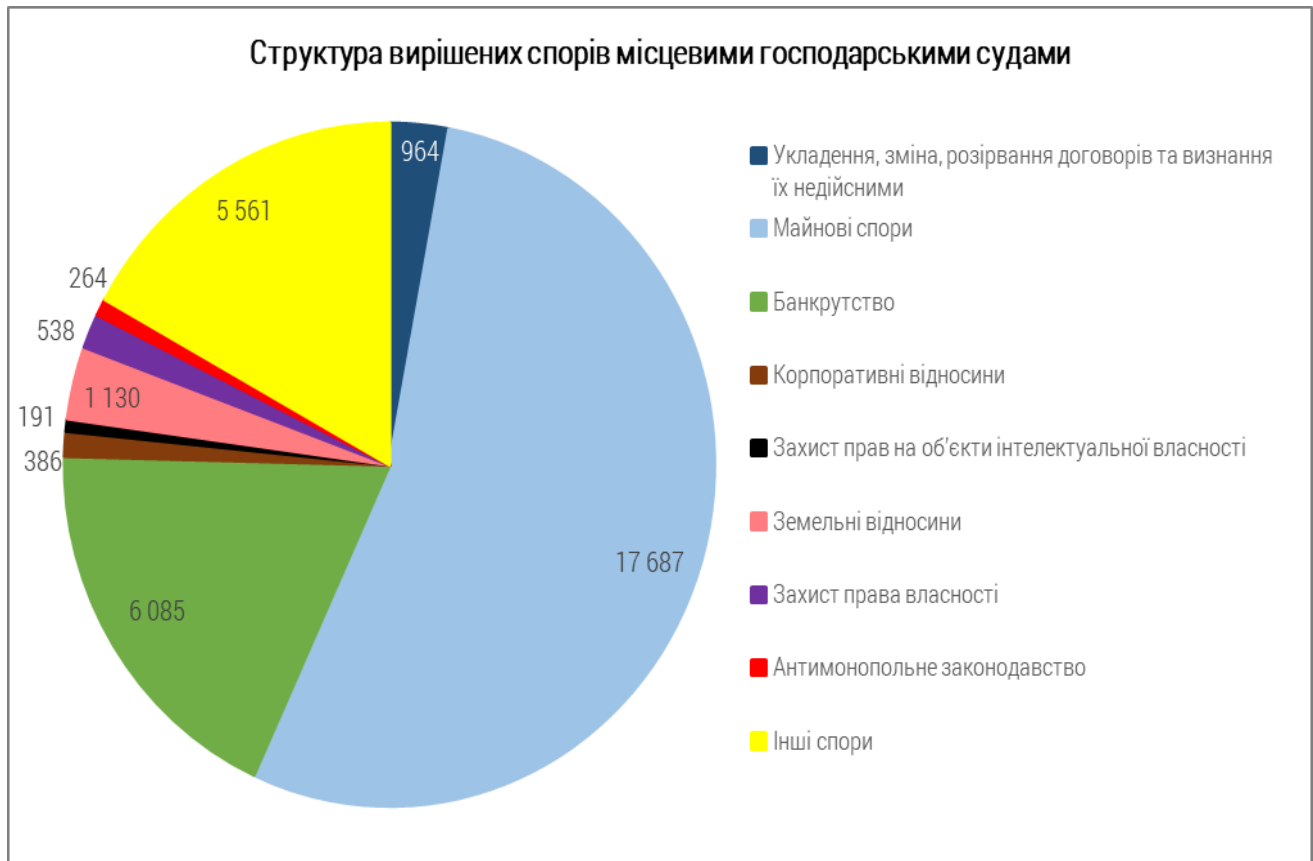
Протягом I півріччя 2020 року:

- На розгляді місцевих господарських судів (далі – господарські суди) перебувало 109,5 тис. звернень для вирішення спорів, які виникли у сфері господарської діяльності, що на 4 % **більше**, ніж у I півріччі 2019 року.
- Надійшло на розгляд 76,1 тис. звернень, що на 8,7 % **більше**, ніж у I півріччі 2019 року, їх кількість у той час становила 70,1 тис. При

цьому на 5 % до 41,9 тис. збільшилася кількість позовних заяв, що надійшли на розгляд.

- Розглянуто 63,2 тис. звернень суб'єктів господарювання, або 83,1 % від тих, які надійшли на розгляд, що пояснюється перенесенням слухання справ у зв'язку із запровадженням карантину.
- **Зменшилася** на 5,2 % до 56,9 тис. кількість розглянутих господарськими судами звернень, за результатами розгляду яких судові рішення можуть бути оскаржені до суду вищого рівня.
- Дещо **збільшилася** кількість розглянутих господарськими судами справ – до 32,8 тис. із 32,7 тис. у I півріччі 2019 року.

Структурний аналіз результатів розгляду основних категорій господарських справ протягом I півріччя 2020 року характеризується стійкою тенденцією щодо незмінності питомої ваги розглянутих справ за категоріями (див. діаграму).

У I півріччі 2020 року господарськими судами розглянуто справ за основними категоріями (у зв'язку зі зміною методики обліку судових справ за категоріями порівняння здійснювати недоцільно):

- 0,9 тис. справ про укладення, зміну, розірвання договорів та визнання їх недійсними;
- 17,7 тис. справ майнового характеру та щодо виконання договорів;
- 1,1 тис. справ із земельних відносин;
- 0,5 тис. справ щодо захисту права власності;
- 0,4 тис. справ з корпоративних відносин;
- 6,1 тис. справ про визнання банкрутом;
- 191 справа щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- 264 справи щодо застосування антимонопольного законодавства;
- 5,5 тис. справ з інших спорів.

Із загальної кількості поданих до господарських судів позовів 8,2 % (6,3 тис.) не прийнято до розгляду та повернуто заявникам без розгляду або відмовлено у відкритті провадження.

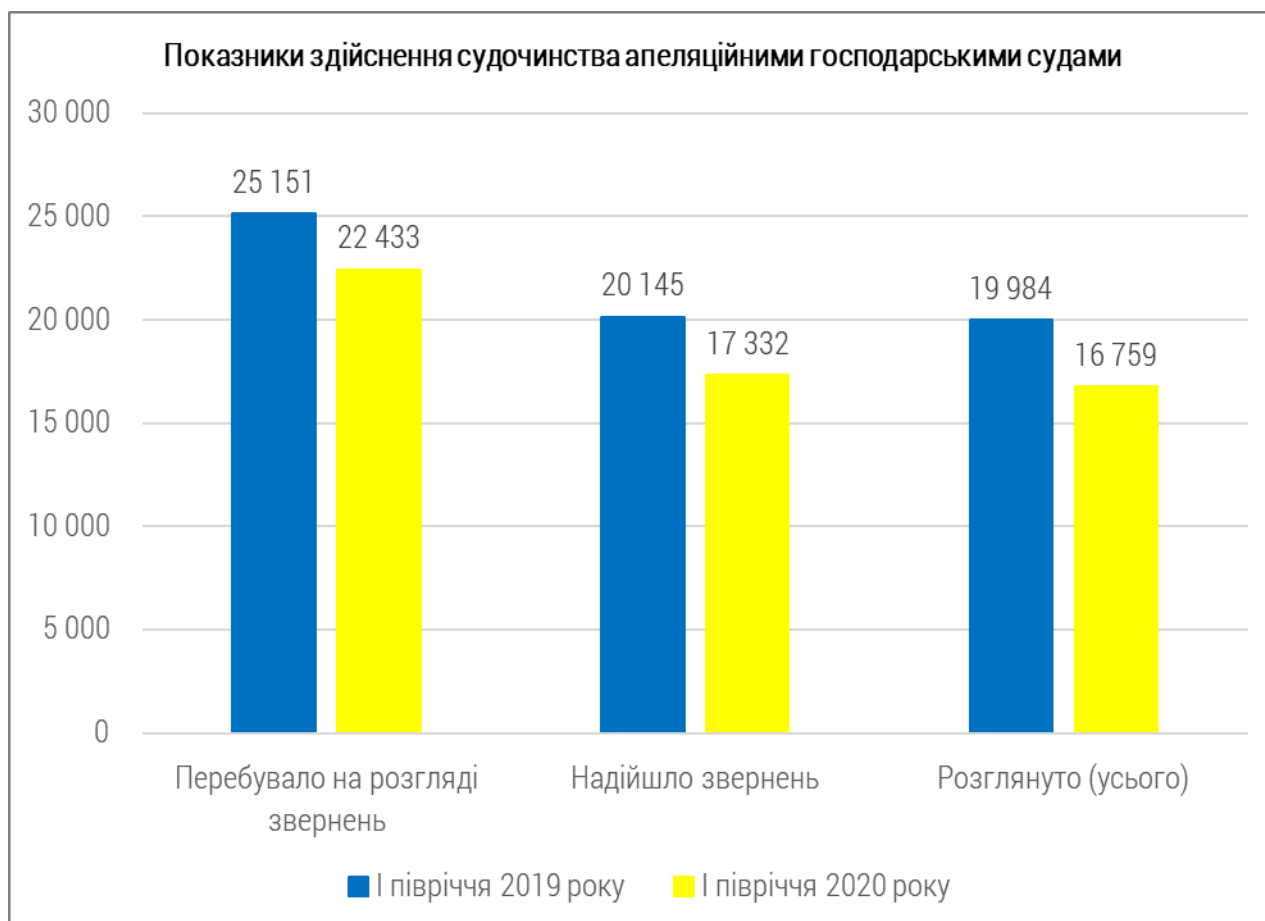
Найкращих показників якості розгляду справ досягнуто господарськими судами Чернівецької, Закарпатської, Луганської та Кіровоградської областей, де кількість змінених та скасованих судових рішень становила відповідно 0,7 %, 1,6 %, 1,8 %, 1,9 % від розглянутих ними за середнього такого показника по Україні 3,7 %.

У середньому розгляд звернень господарськими судами становив 132 дні.

Середній рівень навантаження на одного суддю місцевого господарського суду в I півріччі 2020 року становив 234 звернення, що перебували на розгляді, тоді як цей показник у I півріччі 2019 року був 223 звернення.

II. Інформація про роботу апеляційних господарських судів

Переважна більшість – 80,4 % (79,2 % – у I півріччі 2019 року) – судових рішень судів першої інстанції відповідає вимогам чинного законодавства та набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги.

У I півріччі 2020 року:

- Перебувало на розгляді 22,4 тис. звернень у господарських справах, що менше на 10,8 %, ніж у I півріччі 2019 року.
- На розгляд судів апеляційної інстанції надійшло 17,3 тис. звернень, що на 14 % менше, ніж у той самий період 2019 року (20,1 тис.).

- Розглянуто майже 16,8 тис. звернень, або 96,7 % від тих, що надійшли для розгляду в звітному періоді.
- До апеляційних господарських судів надійшло 10 тис. скарг, що на 19,6 % менше, ніж в аналогічному періоді 2019 року, коли їх кількість становила 12,4 тис.
- В апеляційному порядку ухвалено майже 10,8 тис. судових рішень, які можуть бути оскаржені до суду вищого рівня.
- Суди апеляційної інстанції розглянуто по суті 8,3 тис. скарг, тоді як у I півріччі 2019 року цей показник становив 10,4 тис. скарг.
- За результатами розгляду справ судами змінено або скасовано 2 тис. судових рішень місцевих господарських судів, що становить 24,4 % від загальної кількості розглянутих апеляційних скарг по суті, або 3,7 % від ухвалених судових актів місцевими господарськими судами (у I півріччі 2019 року – 4,2 %).

Апеляційними господарськими судами у I півріччі 2020 року розглянуто:

- 0,5 тис. справ про укладення, зміну, розірвання договорів та визнання їх недійсними;
- 4,3 тис. справ майнового характеру та щодо виконання договорів;
- 0,6 тис. справ із земельних відносин;
- 0,2 тис. справ щодо захисту права власності;
- 0,2 тис. справ з корпоративних відносин;
- 0,7 тис. справ про визнання банкрутом;
- 121 справ щодо застосування антимонопольного законодавства;
- 78 справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Найкращих показників якості розгляду справ досягли Південно-західний та Північно-західний апеляційні господарські суди, де кількість змінених та скасованих судових рішень відповідно дорівнює 5,7 % та 5,8 % від

розглянутих ними процесуальних звернень за середнього такого показника по Україні **6,5 %**.

У середньому розгляд звернень апеляційними господарськими судами становив 68 днів.

Середній рівень навантаження на одного суддю апеляційного господарського суду в I півріччі 2020 року становив 139 звернень, що перебували на розгляді, тоді як цей показник у I півріччі 2019 року дорівнював 185.

III. Інформація про роботу Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

У I півріччі 2020 році в Касаційному господарському суді перебувало на розгляді **6 338** процесуальних звернень у господарських справах, зокрема у судових палатах:

- для розгляду справ про банкрутство – **1 002** процесуальні звернення;
- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **1 053** процесуальні звернення;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **1 366** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **2 917** процесуальних звернень.

Усі процесуальні звернення, що надійшли, зареєстровано та розподілено між суддями в установленому чинним законодавством порядку з урахуванням спеціалізації, навантаження кожного судді та інших критеріїв.

Із загальної кількості процесуальних звернень усього розглянуто **4 844**, зокрема судовими палатами:

- для розгляду справ про банкрутство – **763** процесуальні звернення;
- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **857** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **1 121** процесуальне звернення;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **2 103** процесуальні звернення.

Розглянуто по суті з прийняттям відповідних судових рішень **2 914** процесуальних звернень, зокрема судовими палатами:

- для розгляду справ про банкрутство – **552** процесуальні звернення;

- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **504** процесуальних звернення;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **627** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **1 231** процесуальне звернення.

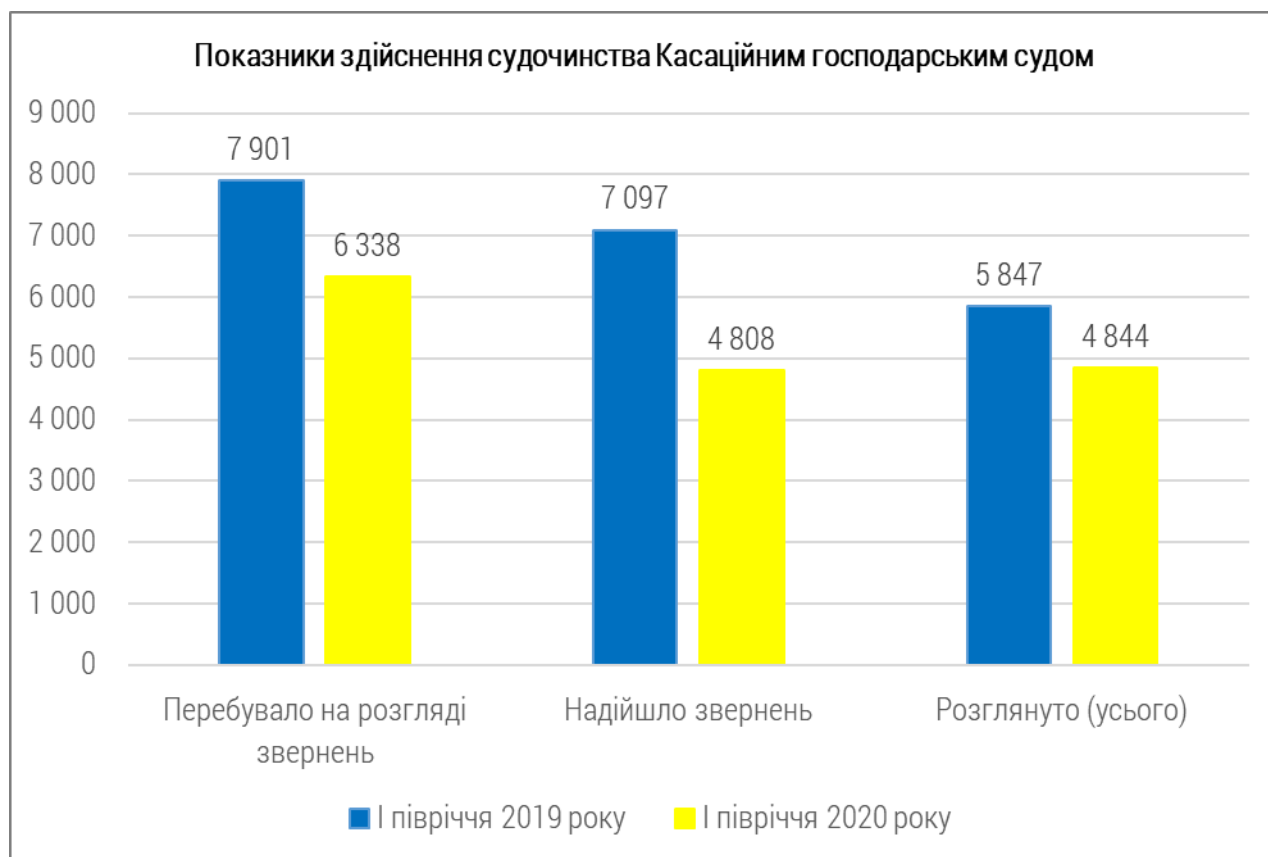
Крім того:

- залишено без руху **1 326** касаційних скарг, або **27,5 %** від тих, що надійшли;
- повернуто та відмовлено у відкритті касаційного провадження за **1 930** процесуальними зверненнями, або **40,1 %** від тих, що надійшли;
- залишок нерозглянутих процесуальних звернень на кінець I півріччя 2020 року становить **1 466**, або **30,5 %** від тих, що надійшли.

За результатами судового розгляду в **699** справах судові рішення судів нижчих інстанцій скасовано, змінено повністю або частково, що становить **21,2 %** від розглянутих по суті справ.

При цьому **419** судових рішень апеляційних судів, або **14,4 %** від розглянутих по суті (2 914), скасовано і передано на новий розгляд до господарських судів у зв'язку з порушеннями норм матеріального та процесуального права, які унеможливають встановлення фактичних обставин справи, що мають значення для правильного вирішення спору.

Крім того, **56** судових рішень апеляційних судів скасовано з прийняттям Касаційним господарським судом нового рішення у справі, що становить **2 %** від розглянутих по суті судових справ у касаційному порядку.

З метою забезпечення сталості та єдності судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом, на розгляді судових палат та об'єднаної палати Касаційного господарського суду перебувало **62** справи, з яких розглянуто по суті **38** справ.

До Великої Палати Верховного Суду з Касаційного господарського суду передано для розгляду **41** справу.

Відповідно до рекомендацій Європейської комісії з питань ефективності правосуддя стандартом, який свідчить про ефективність здійснення судочинства, є показник **95–105 %**. Цей показник рекомендований як один з інтегральних показників ефективності діяльності суду та розраховується за формулою: кількість розглянутих справ та матеріалів за звітний період, поділена на кількість нових справ та матеріалів, що надійшли за звітний період, і помножена на 100 відсотків.

У Касаційному господарському суді у I півріччі 2020 року ефективність здійснення судочинства становить **100,7 %**, зокрема розглянуто судовими палатами:

- для розгляду справ про банкрутство – **104,4 %** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **97,1 %** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **105,8 %** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **98,5 %** процесуальних звернень.

Ці показники є досить високими та свідчать про раціональне планування і розподіл ресурсів для своєчасного розгляду судових справ.

У I півріччі 2020 року середній рівень навантаження суддів Касаційного господарського суду з урахуванням їх фактичної чисельності становив **171** процесуальне звернення, що перебувало на розгляді, зокрема у судових палатах:

- для розгляду справ про банкрутство – **111** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **176** процесуальних звернень;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **171** процесуальне звернення;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **208** процесуальних звернень.

Середній термін перебування процесуальних звернень на розгляді в Касаційному господарському суді становить близько **54** днів, зокрема у судових палатах:

- для розгляду справ про банкрутство – **56** днів;

- для розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством – **41** день;
- для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів – **39** днів;
- для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності – **69** днів.

За звітний період до спеціального фонду Державного бюджету України за розгляд справ Верховним Судом надійшло **161,1 млн грн**, з яких за розгляд справ Касаційним господарським судом – **95,2 млн грн**, що становить майже **59 %** від загальної суми.

Стежте за нами онлайн

fb.com/supremecourt.ua

t.me/supremecourt.ua